

Brandförsvaret
Tjänsteskrivelse till Räddningsnämnden

Datum:
2023-08-18

Diarienummer:
RÄN-2023-00085

Handläggare:
Elisabeth Samuelsson

Svar på skrivelse från medarbetare i Skyttorp

Förslag till beslut

Räddningsnämnden beslutar

1. **att** besvara brev från medarbetare i Skyttorp enligt ärendets bilaga 2
2. **att** ge brandchefen i uppdrag att hålla räddningsnämnden informerad om utvecklingen

Ärendet

Medarbetare vid brandstationen i Skyttorp har skickat brev till räddningsnämnden. I brevet uttrycks missnöje och oro, och medarbetare önskar att räddningsnämnden agerar. Nämnden föreslås besvara brevet enligt bilaga 2.

Beredning

Ärendet har beretts av brandchefen efter dialog med räddningsnämndens ordförande.

Föredragning

Bakgrund

Skyttorp är den brandstation inom Uppsala brandförsvaret som under många år haft minst antal uttryckningar. Under perioden 2017-2021 var antalet larm inom Skyttorps område 120 st, vilket innebär i snitt 24 larm per år. Skyttorp larmades som förstärkning till andra områden 46 gånger under dessa fem år, vilket innebär i snitt 9,2 gånger per år.

Stationschefen i Skyttorp har återkommande uttryckt missnöje och framfört att Skyttorp borde larmas som förstärkning till andra områden oftare för än vad som sker enligt befintliga larmplaner. Förslag på ändringar i larmplanerna har framförts. Det har också framförts att medarbetare inte är trygga i sina uppdrag då man rycker ut så pass sällan. Stationschefen har tidigare också gett förslag om att placera en tankbil på stationen i syfte att öka antalet förstärkningslarm till andra områden. Synpunkter på

stationens ärendetypsområde, alltså det geografiska område där stationen bedöms vara snabbast på plats, har också lämnats.

Enhetschef, avdelningschef och brandchef har haft återkommande dialoger med stationschef och med medarbetare vid stationen i Skyttorp. Dialogerna har resulterat i följande:

- Felaktigheter i ärendetypsområden har identifierats och justerats. Justeringarna kommer dock ha marginell påverkan för antalet larm för styrkan i Skyttorp.
- Några ändringar eller ”speciallösningar” för Skyttorp i larmplanerna har *inte* gjorts. Principen att det alltid är hjälpbehovet på olycksplatsen som styr vilka resurser som larmas har behållits.
- En genomlysning av placering av tankbilar och resursfordon gjordes 2022. Efter den genomlysningen beslutades att *inte* göra någon ändring. Förvaltningsledningen bedömer att tankbilar och andra resursfordon har rätt placering både utifrån riskbilden och behov av underhåll av utrustning. Förslag på att införskaffa ytterligare en tankbil har lämnats. Kostnaden för en ny tankbil är ca fyra miljoner kronor. En begagnad tankbil skulle kunna införskaffas för ungefär halva den summan. Utöver själva investeringen skulle brandförsvarets driftskostnader öka. I nuläget finns inget ekonomiskt utrymme för ytterligare en tankbil.
- Utbildnings- och övningsverksamheten har utvecklats och kan fortsätta att utvecklas ytterligare. Det är genom utbildning och övning som trygghet i rollen som brandman skapas, både för heltidsanställda och räddningspersonal i beredskap (deltidsbrandmän). Inom detta område vill förvaltningsledningen se ett fortsatt ökat samarbete mellan brandförsvarets utbildningsenhet och medarbetarna i Skyttorp.
- Förvaltningsledningen har på olika sätt fått signaler om att det finns brister i arbetsmiljön. Därför kommer en fördjupad organisatorisk och social skyddsround genomföras efter sommarsemesterperioden som ett komplement till den ordinarie medarbetarundersökningen. Dessa undersökningar kommer sen ligga till grund för förvaltningens fortsatta arbete med att förbättra arbetsmiljön.

Vad händer om alla medarbetare i Skyttorp säger upp sig?

Medarbetarna har tre månaders uppsägningstid. Under uppsägningstiden skulle fortsatt dialog ske i hopp om att finna lösningar.

Skulle brandstationen bli obemannad efter tre månader kommer omkringliggande brandstationer hantera larmen inom Skyttorps nuvarande ärendetypsområde. Tiden innan räddningsinsats kan påbörjas i Skyttorp blir självklart längre. Det vore ett avsteg från handlingsprogrammet som de tre kommunernas fullmäktige fastställt samt från räddningsnämndens verksamhetsplan. Insatsförmågan skulle dock uppfylla de krav som ställs i lagen om skydd mot olyckor, och utrymning med hjälp av brandförsvarets bärbara stegar skulle ske inom tillräckligt god tid utifrån byggregler.

Behovet av en brandstation i Skyttorp

Brandstationen är värdefull framför allt för de som bor i och omkring Skyttorp. Den är väl etablerad, det finns en stark tradition och ett stort engagemang för räddningstjänst. De räddningsinsatser som medarbetarna utför bidrar till trygghet för människorna i Skyttorps samhälle och på landsbygden omkring.

Med utgångspunkt från riskbilden, till exempel var och hur människor bor och hur ofta olyckor inträffar i Skyttorp, är dock behovet av en brandstation i Skyttorp med dess nuvarande beredskap inte självklart. Att medarbetare i Skyttorp enligt brevet inte tycker att beredskapen känns meningsfull kan ses som en signal om att en förändrad organisation behövs. Ett värn, där engagemanget bygger på frivillighet utan beredskap, skulle kunna vara ett alternativ.

Nämnden ansvarar för att till kommunernas fullmäktige ta fram förslag till handlingsprogram enligt lagen om skydd mot olyckor. Handlingsprogrammet omfattar bland annat målsättningar, organisation och förmåga för brandförsvarets verksamhet. Under hösten kommer räddningsnämnden arbeta med en ny genomgripande riskanalys för att efter årsskiftet bereda förslag till nytt handlingsprogram. I arbetet med nytt handlingsprogram kommer räddningsnämnden hantera frågor om brandförsvarets förmåga, där antal och placering av brandstationer är viktiga frågor. Förvaltningsledningen föreslår att räddningsnämnden under arbetet med nytt handlingsprogram tar ställning till behovet av räddningspersonal i beredskap i Skyttorp.

Förslag till svar

I bilaga 2 finns förslag till svar. Förvaltningsledningen rekommenderar nämnden att lyfta behovet av fortsatt dialog mellan medarbetare och ansvariga chefer.

Ekonomiska konsekvenser

Förslag till beslut påverkar inte ekonomin.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse, daterad 2023-08-17
- Bilaga 1, Brev från medarbetare i Skyttorp
- Bilaga 2, Förslag till svar till medarbetare i Skyttorp

Brandförsvaret

Elisabeth Samuelsson
Brandchef

Hej Räddningsnämnden.

Jag skriver detta brev som lokalt skyddsombud för brandstationen i Skyttorp. Jag har haft enskilda samtal med samtliga anställda eftersom jag både hör och ser att personalen inte mår bra i sina roller som brandmän eller styrkeledare.

Det finns ett tydligt missnöje som visas vid våra interna möten och övningar och det har även visat sig när ledningen har varit med. Efter flera möten med ledningen där vi (Skyttorps personal) har lagt fram förslag på lösningar så får personalen känslan av att ledningen inte vill förbättra situationen, utan vi får höra att det är så här det är och det är bara att acceptera, vilket har gjort att flera redan har avslutat sin tjänst.

Som en sammanfattning så är i stort sett hela personalgruppen som är kvar tveksamma till att fortsätta att lägga ner den tid som uppdraget kräver, eftersom stationen är så outnyttjad. Då man väl får åka på ett larm så känner man sig osäker på utövandet på grund av bristande erfarenhet av skarpa situationer. En osäkerhet som lätt leder till konflikter och utvecklar inte oss som grupp utan tvärtom, den utarmar oss. När man känner att ens kompetens och att få göra nytta blir mindre, känner man att motivationen brister och man överväger att avsluta sin tjänst.

Jag ser då att konsekvenserna av detta leder till en ännu större belastning för de som fortfarande är kvar i kåren och känner press på att täcka de vakanta beredskaps passen, vilket i sin tur leder till en större känsla över att vara outnyttjad när det ändå inte leder till fler skarpa larm. Jag ser även rekryteringssvårigheter på grund av detta.

Jag som skyddsombud vänder mig nu till er i räddningsnämnden som en sista utväg för att hjälpa mig och mina kollegor till att få till en förändring och förbättring.

Vi vet alla att vårt uppdrag är oerhört viktigt och därför bör det vara en hög prioritet hos er att vi kommer till rätta med vårt mående och våra känslor som brandmän och styrkeledare. Det är viktigt så vi kan behålla den personalen som finns kvar på Skyttorps station eftersom att stationen är viktig för samhället. Skyttorp är dessutom en prioriterad ort som kommer att byggas ut.

Ett förslag som vi och flera andra i Uppsala brandförsvaret (bland annat insatsledare) tycker är en bra början är att flytta Björklings tankbil till Skyttorp och Österbybruks tankbil till tex Öregrund eller Skärplinge.

I och med den flytten vi föreslår så finns det följande fördelar:

1. Lika många tankbilar kvar i regionen (inte jätte långt ifrån där de står idag).
2. Björklings och Österbybruk har så kallad 1+4 bemanning, vilket man måste vara för att få påbörja rökdykning och på så sätt kan den kompletta 1+4 styrkan åka tillsammans i släckbilen och påbörja rökdykning direkt och inte som idag behöva vänta på rökdykarledaren som kommer efter i tankbilen. (tankbilen räddar inga liv fast en snabb rökdykarinsats kan vara avgörande).
3. Det skulle öka på Skyttorps larm en del (vilket är syftet med det här brevet).
4. Skyttorp har en 1+2 bemanning där de flesta har C körkort och en 1+2 styrka är den bästa styrkan för att vara tankbilsförstärkning, eftersom att man då slipper dela upp en 1+4 styrka och ta bort möjligheten till rökdykning vilket man ofta gör idag.
5. Det är användningsförbud på brandposter i Skyttorp så vid en brand i Skyttorp så är det alltid behov av tankbil. (Det finns brandposter i både Björklings och Österbybruk).

De nackdelar med flytten av tankbilarna blir:

1. Att vid en brand i Björklinge eller Österbybruk får de vänta lite längre på tankbil.
2. Att Stationerna i Björklinge och Österbybruk får lite mindre förstärkningslarm (vilket kanske kan ses som positivt då för många larm blir en påfrestning för personalen).

Detta förslag har vi lagt fram förut men svaret blir alltid NEJ med lite olika motiveringar: Tankbilarna står bra där de står idag och ibland motiverar man med att tankbilen är placerad i Björklinge för att Nybysågen finns där och ibland är motiveringen att den ska vara ett buffertfordon för olyckor på E4.

Eftersom jag har min huvudanställning på Nybysågen så vet jag att det finns gott om brandposter på sågens område och Björklinge ån rinner precis bakom så vattenförsörjning är inget problem. När det gäller olyckor på E4 motåker alltid två stationer så buffertfordon finns. (Tidsmässigt så är Skyttorp ca 5-7 min efter Björklinge ut på E4).

Skyttorp är den stationen med minst larm på eget område och den ligger ganska mitt i Uppsala län så det är en station som ligger strategiskt bra till att ha en tankbil placerad på för att kunna förstärka upp med vatten runt om i länet.

En parallell här för att få ut känslorna lite grann är: "Att vara med i ett fotbollslag där man bara får träna och träna och sen sitta på avbytar bänken när de andra spelar match är det nog ingen som vill uppleva. Sedan blir man helt plötsligt inkallad på planen efter 20 matcher på bänken och förväntas vara lika bra som de andra som spelat varje match så får sig självkänslan en riktig omgång. Då söker man sig förmodligen till ett annat lag eller lägger ned sin karriär".

Jag tycker att det är viktigt att ni får ta del av den information som jag har fått. Vi behöver räddningsnämndens stöttning i hur vi ska komma vidare till en förändring.

Jag ber också räddningsnämnden att ge ledningen i uppdrag att se över situationen i Skyttorp och ge oss de verktyg som behövs för att Räddningscentralen ska se Skyttorp som attraktiva att larma ut.

Med vänlig hälsning

[Redacted signature]

[Redacted contact information]

Räddningsnämnden
Brev

Svar på brev från skyddsombud och medarbetare i Skyttorp

Hej [REDACTED]

Räddningsnämnden har tagit del av och diskuterat innehållet i brevet du skrivit till oss.

Vi vill börja med att skriva att vi värdesätter ditt och dina kollegors engagemang för Skyttorps brandstation och Uppsala Brandförsvaret.

Nämnden ser allvarligt på det missnöje som beskrivs och förväntar sig en fortsatt dialog mellan dig som skyddsombud, medarbetare i Skyttorp och ansvariga chefer vid brandförsvaret för att säkerställa en god arbetsmiljö.

Gällande de förslag du lyfter i brevet är vår bedömning i dagsläget att det inte är politiken som ska detaljstyra sådana frågor som till exempel vart resursfordon ska placeras, det är anställd personal med det ansvaret som ska göra det.

Vi har gett Brandchefen i uppdrag att återrapportera till oss i nämnden hur arbetet fortlöper.

Räddningsnämnden

Tobias Lundblad
Ordförande

Rosalind Göthberg
Sekreterare